

L'OPINIÓ

Ay V. Número 292 • BARCELONA • Dimarts, 10 de maig de 1932

ELS TEMPS MILLOREN

per C. A. JORDANA

L'aldrull xovinista que, a base de l'Estatut, s'ha engegat per Madrid i els seus afores, ha fet que certa gent de per ací mogué el cap amb aire de set-ciències desenganyat de la política i remugés que tot era igual, que estàvem com sempre, que el temps no passava per a Espanya. La certa gent remuga encara. Potser amb la secreta esperança que el seu remugament esdevingui una realitat, no es cansa de repetir-ho per més que els fets a cada pas li ho desmentin.

Es veritat que el xovinisme espanyol, pervingut als nostres temps directament de la conquesta de Granada, cavalca a estones com un esperit damunt cors corromputs, esperits innocents o tèrbols interessos. Es veritat que de vegades us surt de trascantó, de darrera una façana que us havia semblat que tenia un aire de civilització i de cultura. Es ben cert que encara hi ha autònomistes d'aquells que us volen concedir una autonomia administrativa, però sense recursos; o política, però sense policia, ni jutges, ni manera de bellugar-vos sense permís; o cultural, però només si no sortiu del camp de llur cultura. I no es pot negar que hi ha algun partit que serva, sigui perplexitat sigui coqueteria, un aire equivoc que caldria no veure en un temps que demana la més gran claredat.

Però la gama de l'hostilitat (on predomina el color papista, el dels amics de "La Veu" i "El Matí") no encloï pas tots els matisos espanyols com les altres vegades que hom plantejà el problema de la nostra autonomia. En aquells temps monàrquics, els catalans gairebé no comptàvem a Espanya més que amb l'adhesió del senyor Rufino Pelayo, home exemplar que resistia noblement el covadonguisme del seu cognom. Ara, en canvi, les veus amigues, d'aquells que cerquen de bona fe el punt on puguin coincidir cordialment les dues concepcions d'Espanya en pugna, perforen el xivarri del confusionisme monàrquic i l'ofeguen com cal.

L'any 1919, el senyor Francesc Cambó, després d'escoltar un discurs del senyor Antonio Maura, on aquest va dir, amb més art, les coses que ara ens diu el seu fill, va acabar llar

una retirada de parlamentaris catalans, després d'una petita arenga a les esquerres com a més comprensives. Un dels personatges més importants d'aquestes esquerres comprensives era el senyor Melquiades Alvarez, que aleshores ja pensava de Catalunya el mateix que ara en pensa i predica. Quin panorama podia oferir un temps en què calia tenir el senyor Alvarez per un esquerrà comprensiu?

Ja veïeu si els temps han millorat amb la República. Ara l'esquerrà comprensiu es diu Azaña. Al pol oposat, el senyor Melquiades Alvarez és vist en la seva veritable condició de cavernícola obstinat. On governava en temps monàrquic una conxorxa de partits rivalitzant en l'art d'adiar, entrebancar, escamotejar la resolució del nostre problema, ara veïem els partits republicans entesos per a resoldre'l, tot i la repugnància que l'educació d'alguns de llurs components fa que aquests sentin per la manera com haurà de resoldre's. Federals, radical-socialistes i els homes d'Acció Republicana estan francament al nostre costat. Una bona part dels radicals i els socialistes són també defensors de l'Estatut, i els altres s'abstenen d'agitar l'opinió per a afavorir llur oposició o llurs reserves. Els únics que mantenen l'antiga innoble manera de tractar les aspiracions de Catalunya són els monàrquics descarats o amb doble cara.

La millora dels temps no vol dir pas que ens hàgim d'adormir en la dolça confiança que tot està salvat. L'educació xovinista on recolzava la monarquia ha pesat massa damunt les consciències perquè no es puguin produir de sobte situacions difícils per al nostre Estatut. Però per a aquests casos també tenim un bon suport per a la nostra confiança. Perquè en aquest cantó els temps també han millorat. Els nostres representants no tenen ara tot el coratge a les paraules, ni hi tindran gens de covardia si perillava el dret de Catalunya que han de fer reconèixer. En llurs mans la dignitat del nostre poble està segura; ens la tornaran íntegra en tots els casos, com poden fer uns homes tan incapaces de vanes bravates com d'afluixaments vergonyosos.

paren el mateix lloc amb anterioritat. El senyor Menéndez Pidal contestà breument, remarcant les circumstàncies de l'elecció i la coincidència en el síllo que ocuparen dues destacades personalitats de la ploma i el liberalisme.

El senyor Azaña, en acabar, imposà la medalla d'acadèmic al senyor Alcalà Zamora, i el públic, que era selecte i nombrós, l'ovacionà.

L'ESTATUT

El senyor Companys examina la situació

Els periodistes pogueren parlar, ahir, al mig dia, al Palau de la Generalitat, amb el cap de la minoria catalana, senyor Lluís Companys, el qual havia conferenciat breus moments amb el senyor Macià, al Pati dels Tarongers, després del lliurament de les targes de "Palestra".

El senyor Companys declarà que ell confiava en el manteniment del to de cordialitat que ha predominat en el primer debat parlamentari de l'Estatut.

Cal témer — afegí — l'oposició que hom ha iniciat contra aquesta ponderació, oposició que prové dels elements reaccionaris que sostingueren tothora el règim antiliberal de la monarquia i s'entesten a crear dificultats a la República, aprofitant un problema viu com el de Catalunya, tan propens a la inflamació.

Contra aquests elements, continuà el senyor Companys, cal fer un front únic dels veritables republicans d'ací i d'allà.

Amb referència al discurs del senyor Miguel Maura, manifestà que tot i les diferències ideològiques que el separen d'ell, no podia fer menys que reconèixer que era un gran republicà, un home que estima de debò la República.

El senyor Companys s'acomodià dels periodistes amb la cordialitat que li és peculiar ratificant-se en la confiança que serà aprovat l'Estatut al Parlament.

El cap de la minoria catalana sortí ahir, al vespre, cap a Madrid per tal d'assistir als debats sobre reforma agrària i Estatut de Catalunya.

Madrid, 9. — Preguntat el cap de la minoria catalana a les Corts Constituents, senyor Lluís Companys, sobre l'actitud del senyor Maura en la sessió del divendres, ha manifestat que li havia semblat bé i que s'havia mantingut en el seu discurs sense apassionaments. Maura reconegué el dret de Catalunya a la seva autonomia, encara després, acceptant aquests principis que admeté, tregué conseqüències contràries en anar analitzant una per una les funcions que representen l'autonomia, i negar-les, també, una per una. Naturalment que d'acord amb aquestes conseqüències Maura destruí als seus principis. S'observa que gairebé tothom es diu federal, i no obstant, discrepen en absolut quan es tracta d'acceptar el problema de Catalunya, dels termes i conceptes federals i de les doctrines de Pi i Margall.

D'altra banda, però, em semblà bé, en part, el discurs del senyor Maura, pel seu gran desig de no pertorbar la serenitat del debat. Aconseguí posar, amb el to que donà al seu discurs, en posició difícil, els que tinguin propòsit

"Tothom es declara federal, i molts dissenteixen de les doctrines de Pi i Margall quan es tracta d'aplicar-les a Catalunya"

(D'unes manifestacions de Lluís Companys)

EL SEGON DIUMENGE ELECTORAL DE FRANÇA

EDOUARD HERRIOT

El diputat - batlle de Lió, que es farà càrrec, una altra vegada, de la presidència del Govern francès

El segon diumenge electoral de França no ha fet altra cosa que accentuar la tendència esquerrana de l'anterior. Contra el que algun comentarista reaccionari deixava entendre, en les eleccions d'ahir no ha jugat el greu imponderable de l'assassinat de Doumer. Les extremes dretes prou han intentat explotar aquest fet lamentabilíssim, falsejant la significació del criminal. Però en aquests moments encara ningú no ha pogut desmentir seriosament la identitat feixistitzant del rus Gushuloff. Els electors francesos, diumenge votaren, doncs, d'acord amb llur convicció elaborada en els temps del Govern Tardieu, i no s'han deixat suggestionar per fets desprovistos d'una significació política lògica.

Els resultats complets donen un considerable augment del nombre de diputats radical-socialistes i socialistes unificats. Reuneixen, en conjunt, prop de 290 vots. Si a aquest hi afegim els grups simpatitzants i possibles aliats de la conjunció dels radical-socialistes i socialistes, tenim un total de 320 vots. 320 vots: majoria absoluta en una Cambra formada per 612 diputats.

Tot plegat vol dir que si els radical-socialistes i els socialistes arriben a una entesa, ressuscita a França el càrtel d'esquerres, tan temut i tan combatut quatre anys enrera. Ara ressuscitaria el càrtel amb una base molt més sòlida. A les dretes els seria bastant més difícil d'ombar Herriot...

d'intervenir en ell, amb el sol objecte d'emmetzinar-lo, posant-se al marge de la marxa normal i serenitat del mateix.

Hi han moltes passions i interessos complexos desitjosos d'intervenir en el problema i aconseguir que la solució representi un pas difícil per a la República. Elements que no poden presentar-se tal com són, s'emparen en la bandera d'Espanya, la qual no són dignes de mirar, per tal com ací hi ha l'obra de la monarquia i el naufragi moral i material de totes les valors del país. Es dolorós que el to d'aquesta campanya pugui arrossegar part de l'opinió de bona fe. Nosaltres ens esforçem per tal que aquesta campanya no tingui contestació en la serenitat de Catalunya, que està ferma en el seu dret, i que sap molt bé que se li deu i no se li pot arrabassar. Obliden que es perdé Cuba per les campanyes de l'any 1898.

El règim no pot considerar-se establert en tant que no es resolgui el problema de Catalunya.

—¿Creu vostè que hauria estat millor discutir primerament l'Estatut de Catalunya, no discutint-lo conjuntament amb la reforma agrària?

—La reforma agrària és transcendentalíssima — contestà el Sr. Companys —. Nosaltres, en els primers moments havíem tractat que es discutís aviat i que el Govern portés el projecte a les Corts, això s'ha diferit bastant mesos, perquè es canvià el projecte, i no per culpa nostra, ja que hem demanat continuament activitat.

Ara bé; el problema aquest és un projecte constituent, és un apèndix de la Constitució.

Nosaltres, amb referència a l'Estatut, no hem tingut pressa, i heus ací la nostra conducta; però és evident que el moment ha arribat i no es pot diferir més.

—I respecte del senyor Lerroux? —El ja ha dit que escollirà el moment de parlar. Esperem amb gran interès el discurs que pugui pronunciar el cap radical, i fóra una petulància i indiscreció aventurar cap judici ni indicació de cap mena prop del senyor Lerroux, sobre la posició d'aquesta gran figura republicana.

—I respecte els socialistes? —Crec que els socialistes han celebrat una reunió i han cridat de Catalunya diversos dels seus representants. Em sembla això molt bé. Jo no puc ficar-me en pràctiques democràtiques del seu partit.

Ara bé; la nostra posició ja ha estat dit. Cal tenir en compte que s'ha aprovat una Constitució que és de règim autònom i que indica les facultats inalienables de l'Estat i aquelles que poden ésser pròpies dels poders regionals amb la seva màxima interpretació i eficàcia. Haig de dir, doncs, que els Estatuts ja queden plasmats en la Constitució, i sinó s'acordava el que ella disposa, fóra en contra la Constitució. El problema quedaria insoluble, i no per compte nostre.

Una assemblea extraordinària de la F. U. E.

MADRID, 9. — La F. U. E., va convocar els seus afiliats a una reunió extraordinària que es va celebrar en l'aula número 11 de la Universitat Central, assistint uns 80 estudiants.

El tema a tractar fou de l'agitació estudiantil d'aquests darrers dies, i després d'un ampli debat s'acordà no discutir la qüestió de l'Estatut de Catalunya, que els estudiants de la F. U. E., estimen estranya als fins de l'Associació professional, i demanar al ministre d'Instrucció Pública una nota veritablement aclaratòria del decret relatiu a examens i expedició de títols. També es va acordar que es publicà una nota de la F. U. E. declarant-se estranya als incidents d'aquests dies, i donant instruccions als seus associats perquè entrin a classes i no es deixin portar per notícies tendencioses.

Parlamentaris catalans a Madrid

En l'express d'ahir, a les vuit del vespre, van sortir cap a Madrid, el cap de la minoria parlamentària catalana Lluís Companys i el diputat de l'Esquerra Albert de Quintana.

En l'express del matí havien marxat els diputats senyors Sbert, de l'Esquerra i Campalans de la U. S. de C.

ELS MEMBRES D'AQUESTES ENTITATS AN VOTAR A L'AVOR O CONTRA EN EL PLEBISCIT, NO? DONCS, ALESHORES JA ENS VAREM COMPTAR

MADRID, 9. — "La Voz" publica un document dirigit per nombroses entitats de Catalunya, que ocupa més de mitja plana del diari, a les Corts Constituents, demanant que es doni a la Generalitat la facultat de crear els organismes docents que cregui oportuns, però que l'Estat mantingui a Catalunya l'ensenyament en tots els seus graus.

L'obra de la Comissió Municipal de Cultura, a l'Estranger

Les Comissions encarregades de l'organització de les Exposicions d'Institucions a ple aire, que tenen lloc a Zurich i a Budapest, han sol·licitat directament a la Comissió de Cultura, la tramesa de material demostratiu de l'obra que en aquest aspecte realitza l'Ajuntament de Barcelona. A tal fi, s'ha disposat ja la tramesa ràpida d'un bon stock de material gràfic relatiu a instal·lació, la vida i el funcionament de les institucions d'aquesta mena. També s'està reunint tot el material necessari en ordre a l'ensenyament, per tal de facilitar-lo als arquitectes que concorren al Congrés de la ciutat funcional, que tindrà lloc aviat a Moscou.

El Sr. Alcalà Zamora, membre de l'Acadèmia Espanyola

Madrid. — A les cinc de la tarda, a l'Acadèmia de la Lengua, se celebrà la recepció del nou acadèmic senyor Alcalà Zamora. Hi assistí el Govern en ple. L'acte fou presidit pels senyors Azaña, Besteiro i Ferran de los Rios. El senyor Alcalà Zamora esmerçà una hora i mitja llegint el discurs, el qual versà sobre "El dret en el teatre".

A la primera part hi ha paràgrafs sentidíssims per al seu antecessor, el senyor Francesc Rodríguez i per al senyor Cánovas, ja que ambdós ocu-

LA PRESIDENCIA DE L'ASSEMBLEA CONSTITUTIVA DE LA FEDERACIÓ DE MUNICIPIS CATALANS, CELEBRADA AL SALO DEL CONSELL DE CENT